

## Otthoni szakápolás, otthoni hospice ellátás

Az otthoni szakápolás/otthoni hospice ellátás a biztosított otthonában vagy tartózkodási helyén, kezelőorvosának rendelésére, szakképzett ápoló által végzett tevékenység.

### Jogsabályi háttér:

- 20/1996. (VII. 26.) NM rendelet az otthoni szakápolási tevékenységről
- 60/2003. (X. 20.) ESzCsM rendelet az egészségügyi szolgáltatások nyújtásához szükséges szakmai minimumfeltételekről
- 96/2003. (VII. 15.) Korm. rendelet az egészségügyi szolgáltatás gyakorlásának általános feltételeiről, valamint a működési engedélyezési eljárásról

### Az otthoni szakápolás keretében ellátható feladatok:

1. Szondán át történő tápláláshoz és folyadékfelvételhez kapcsolódó szakápolási tevékenységek végzése és megtanítása.
2. A tracheális kanül tisztítása, betét cseréje, a tevékenység tanítása.
3. Állandó katéter cseréjéhez vagy rendszeres katéterezéshez, hólyagöblítéshez kapcsolódó szakápolói feladatok.
4. Az intravénás folyadék- és elektrolitpótláshoz parenterális gyógyszer beadáshoz kapcsolódó szakápolási feladatok.
5. Baleseti és egyéb műtétek utáni szakápolási feladatok és az önellátás korlátozottsága esetén a testi higiéne biztosítása, valamint a mozgás segítése.
6. Műtéti területek (nyitott és zárt sebek) ellátása, sztomaterápia és különböző célt szolgáló drének kezelésének szakápolási feladatai, szakmaspecifikus szájápolási tevékenységek műtét után.
7. Dekubitálódott területek, fekélyek szakápolási feladatai.
8. Betegség következményeként átmenetileg vagy véglegesen kiesett vagy csökkent funkciók helyreállításához, fejlesztéséhez vagy pótlásához kapcsolódó szakápolási feladatok:
  - gyógyászati segédeszközök, protézisek használatának tanítása,
  - mozgás és mozgás eszközei használatának tanítása,
  - hely- és helyzetváltoztatás segítése.
9. Szükség esetén kiegészítő speciális eljárások alkalmazása:
  - UH inhalálás, légzésterápia,
  - szívó alkalmazása,
  - oxigénterápia.
10. Tartós fájdalomcsillapítás szakápolási feladatai.
11. A beteg állapotától függően beszédterápia, a fizioterápia köréből: gyógytorna, elektroterápia biztosítása.
12. Haldokló beteg otthonában történő szakápolása az ellátandó feladatok megnevezésével.
13. A szakápolás és a szakirányú terápiás szolgáltatás során biztosítani kell:
  - a beteg pszichés vezetését, étkezési tanácsadást és mindazon tevékenységek megtanítását, amelyet maga a beteg és/vagy családja megtehet a beteg egészsége megtartásáért, helyreállításáért vagy állapota romlásának megakadályozásáért,
  - ápolási anamnézis felvételét, az ápolási folyamat dokumentálását és jelentési kötelezettség teljesítését,

- rendszeres kommunikációt a házi-, illetve kezelőorvossal és más, a beteg ellátásában résztvevőkkel.

14. Otthoni parenterális táplálás végzése kizárólag krónikus bélelégztelésben szenvedő betegek esetében, szükség esetén dietetikus bevonásával.

### **Az otthoni hospice ellátás keretében ellátható feladatok:**

1. Alap- és szakápolási tevékenységek.
2. Tartós fájdalomcsillapítás szakápolói feladatok.
3. Gyógytorna.
4. Fizioerápia.
5. Szociális tevékenységek szervezése.
6. Diétás gondozás, tanácsadás.
7. Mentálhigiénés gondozás, tanácsadás (melynek része a családtagok, közvetlen gondozásban résztvevők felkészítése a hospice ellátásra).
8. Gyógyszerelés tervezése, ellenőrzése (megelőző, lépcsőzetes, kombinált fájdalomcsillapítás, orvosi tevékenység).

### **Az otthoni szakápolási/otthoni hospice szolgálat működési feltételei:**

- Egészségügyi szolgáltatás nyújtására jogosító működési engedély birtokában végezhető tevékenység,
- Az otthoni szakápolást végző szolgáltató és az otthoni hospice ellátást végző szolgáltató szakmai vezetője:
  - főiskolai szintű diplomás ápolói, alapképzést nyújtó ápolói, egyetemi szintű vagy mesterképzést adó okleveles ápolói vagy egészségügyi főiskolán szerzett intézményvezetői, szakoktatói szakképzettséggel, illetve OKJ ápoló képesítéssel rendelkező ápoló lehet, aki legalább 3 éves szakmai gyakorlattal rendelkezik.
  - Az otthoni hospice ellátást végző szolgáltató szakmai vezetője palliatív jártassággal rendelkező szakorvos is lehet.
- Az otthoni szakápolást végző szolgáltatóknál az alábbi szakképesítéssel rendelkező személyek foglalkoztathatóak:
  - diplomás ápoló vagy más egészségügyi főiskolai végzettséggel rendelkező személy, amennyiben ápolói szakképzése és ápolásban szerzett legalább 3 éves gyakorlata van,
  - ápoló (OKJ 60 4 3210 12 1 0 04),
  - szakápoló,
  - gyógytornát egészségügyi főiskolai végzettséggel és legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkező gyógytornász,
  - ultrahang- és elektroterápiás kezelést legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkező fizioterápiás asszisztens és/vagy gyógytornász,
  - beszédterápiát logopédus,
  - diétaterápiát egészségügyi főiskolai végzettséggel és legalább két éves szakmai gyakorlattal rendelkező dietetikus.

- Az otthoni hospice végző szolgáltatóknál az alábbi szakképesítéssel rendelkező személyek foglalkoztathatóak:
  - szakorvos (akkreditált 80 órás palliatív továbbképzés/palliatív orvosi licence),
  - hospice szakápoló, hospice szakápoló és koordinátor,
  - ápoló/szakápoló (minősített 40 órás hospice továbbképzés),
  - klinikai és mentálhigiéniai szakpszichológus/pszichológus/pszichiáter/pszichoterapeuta/mentálhigiénikus (minősített 40 órás hospice továbbképzés),
  - gyógytornász (minősített 40 órás hospice továbbképzés)
  - szociális munkás,
  - dietetikus,
  - kiképzett önkéntesek (nem szakápoló tevékenységbe vonhatóak be).
  
- Az otthoni szakápolás, illetve otthoni hospice ellátás keretében végzett tevékenység során az alábbi ápolási dokumentációt szükséges vezetni:
  - ápolási anamnézis,
  - szakápolás/hospice ellátás tervezése és kivitelezése,
  - ápolási lap,
  - sebállapot felmérő lap,
  - fizioterápiai dokumentációs lap,
  - logopédiai dokumentációs lap,
  - fájdalom felmérő lap,
  - otthoni szakápolást/otthoni hospice ellátást lezáró lap,
  - otthoni parenterális táplálás felmérő és követő lap.
  
- Az otthoni szakápolást és az otthoni hospice ellátást kizárólag a működtető által kiadott arcképes igazolvánnyal ellátott személyek végezhetnek.

Készítette: Bács-Kiskun Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Főosztály 2015. június 25.